

til Gavn for vort politiske Liv, idet den, selv om den skulde staa som en vis Hindring for Folkvillens Gjennemførelse, muligvis tillige vilde have været en Mindelse for Folket til at tage kraftigere fat med Hensyn til at indse og ville, hvad det gælder, og derigjennem kunde altsaa en saadan Tilstand have været befrugtende; men det forekommer mig, at den Maade, hvorpaa det store Hartkorn efter 1866 er traadt op, ligesom giver det Udseende af, at dette Hartkorn paa een Gang vilde have Opreisning for den Tilfidsættelse, som det med Rette eller Urette troede at have været Gjenstand for i alle de tidligere Aar, og derfor ligesom har forspist sig i denne Forret. Jeg tror ikke, at det har været til Gavn for selve denne politiske Side i Samfundet, og jeg tror heller ikke, at den meget ærede Regjering vil kunne stille sig paa dette særegne Privilegiums Standpunkt og udtryffeligt have det, uden netop derved at svække selve Privilegiet og svække den fornuftige, politiske Indflydelse, som man kunde ønske, at disse ærede Medborgere, ifølge deres Stilling, skulde være i Besiddelse af. Men har det ærede Ministerium Intet at gjøre for sig selv ved at blive siddende, saa forekommer det mig, at dets Tilhængere have meget Mindre at gjøre for sig ved at vedblive med at hænge paa. Det er efter min Opfattelse forunderligt at skulle se den Del af Samfundet, som gjennem en lang Aarrække havde været det herskende Parti, havde haft det konstitutionelle Flertal med sig i de repræsentative Forsamlinger, nu at skulle se denne Del af Samfundet som tjenende dem, der tidligere havde været deres Modstandere; ja enkelte — jeg vil ikke fornærme Noget — synes at være gaaede saa vidt, at, medens de tidligere i Sang eller Tale hævdede Grundsætningerne om Folkeaanden og dens vækkende Indflydelse, dens Magt til i det Støre at føre de gode Kræfter til Seir eller hvorledes nu alle disse Talemaader eller rettere Udtalelser — thi Talemaader, blive de kun, naar de ikke agtes — løb, og overhovedet hævdede de Grundsætningerne, hvorpaa den almindelige Valgret var bygget — saa have de nu fundet sig i, politisk taget, at bære Liberi og tage Skjoldkind paa for at være Støvelpudser hos det store Hartkorn. Det er mærkeligt, at politiske Mænd, som endnu kunne have en større politisk Betydning, i den Grad have kunnet forandre sig; men jeg siger, at dette gælder ikke i Almindelighed den Kreds, jeg her taler om. Vel fører den efter min Mening en meget trykket politisk Tilværelse, hvorfor jeg ogsaa

meget godt kan forstaa, at vi her i Folkethinget ikke have hørt nogen Udtalelse fra den Side til Fordel for Ministeriets Stilling, og jeg betvivler meget, at vi nu faae en saadan at høre; men det skulde undre mig, om dog ikke de bedste Kræfter i denne Kreds af Samfundet skulde slutte sig til de øvrige fornuftige Højremænd, som mene, at, man sige, hvad man vil, saa er der ingen anden fornuftig eller konstitutionel Udvei af den nuværende politiske Krise end den, at Folket faar en Regjering, der er et Udtryk for det, og mig er det ubegribeligt, at selve Regjeringens Tilhængere ikke skulde længes efter, at noget Saadant sker; thi hvorledes vilde deres politiske Stilling paa een Gang blive forandret? I Stedet for, at de nu sidde trykkede, næsten uden at kunne forsvare Noget som helst, fordi de ikke ville angribe Ministeriet og dog heller ikke kunne holde med det, saa vilde de paa een Gang komme til at sidde paa Oppositionens Benke, og saa vilde de foruden af deres egne Grundsætninger, som maatte vilde blive varmede op og tagne op paany, komme til at leve af de Feil, som deres Modstandere naturligvis maa komme til at begaa. Derfor vi faae en Regjering, som med Hensyn til politiske Anskuelser er kontra den nuværende, saa er der ingen Tvivl om, at en saadan Regjering vilde begaa adskillige Bif, som Oppositionen vilde tage til Indtægt, og en saadan Stilling vilde jo blive baade hæderligere og lykkeligere og mere betydningsfuld for Samfundets Udvikling end den, der nu indtages af vore ærede Modstandere. Men, siger man, vi tør ikke gjøre dette, thi saadan og saadan er Oppositionen her til Lands. Dertil svarer jeg: man maa skrive om dette Demokrati, hvad man vil; og male det med hvilket som helst Farver, saa turde det dog staa fast, at nogen mere sindig, rolig og for Samfundsubvillingen mere interesseret Opposition findes ikke i noget Land. (Stemmer: Hør!), og saa veed man da ogsaa, at vore Modstandere have deres Bolværk hinsides Gangen. Det, som det nye Regjeringsparti vil søge at føre igjennem, skal siges der, og der er ingen Fare for, at de skulde føre Noget igjennem for hurtigt eller for godt i Modsætning til Modstanderne. Der skal sættes Kraft paa, om de kunne taale fornøden Fremgang, og naar de hele eller halve Tilhængere af Ministeriet rigtig vilde betragte deres egen efter min Opfattelse ulykkelige politiske Stilling og se hen til Folket og Landet, saa kan jeg ikke skjønne rettere, end at man saavel her i